

ЗМІСТ

Передмова	5
Прийняті скорочення	9
Використані символи	12
Вступ	15
1. Теоретичні основи елементів MEMS	24
1.1. Ефекти масштабу в мікросистемній техніці	24
1.2. Електромеханічні аналогії	32
1.3. Сенсори та актуатори	40
1.3.1. Ємнісні чутливі елементи	42
1.3.2. Індуктивні чутливі елементи	49
1.3.3. Електростатичні перетворювачі	51
1.3.4. Напівпровідникові датчики.	54
1.3.5. Тензорезистивні перетворювачі фізичних величин	56
1.3.6. Субмікронні магнітні сенсори.	59
1.3.7. Датчики концентрації газів	64
1.3.8. Мікрокабелі на поліімідному носії	67
1.3.9. Міжз'єднання та кросбари	71
1.3.10. Оптоволоконні позиціонери	80
Запитання та завдання для самоперевірки	81
2. Математичні моделі типових елементів MEMS та система автоматизованого проектування МСТ	83
2.1. Математичні моделі балок	95
2.2. Математичні моделі напівпровідникових датчиків.	107
2.3. Математичні моделі мембран	119
2.4. Математичні моделі зустрічно-штирьових резонаторів	127
Запитання та завдання для самоперевірки	129
3. Матеріали для MEMS та НТ	131
3.1. Електричні та механічні властивості кремнію.	131
3.2. Вуглецеві форми матеріалів	140
3.3. Провідникові матеріали.	151
3.4. Феромагнітні рідини	160
3.5. Фотонні кристали	163
3.6. Кераміка	164
3.7. Полімерні матеріали	166
3.8. ДНК	167
3.9. Інтелектуальні матеріали	169
Запитання та завдання для самоперевірки	171
4. Технології MEMS.	172
4.1. Технологія LIGA	181
4.2. MUMPS-технологія виготовлення мікродвигуна	186
4.3. Технологія SUMMIT і SUMMIT-V	187
4.4. Особливості травлення МКК.	190
Запитання та завдання для самоперевірки	195

5. MEMC прилади	196
5.1. Елементи сонячних батарей	198
5.2. Гальванічні елементи	211
5.3. Струминні друкуючі голівки	215
5.4. Паливні елементи	216
5.5. Мікрофон — телефон, слухові апарати	218
5.6. MEMC проектори зображень	219
5.7. Акселерометри	220
5.8. Мікрогіроскопи	224
5.9. Конденсат Бозе — Ейнштейна	232
Запитання та завдання для самоперевірки	234
6. Міні-, мікро- та нанороботи	236
Питання та завдання для самоперевірки	253
7. Нанотехнології	254
7.1. Наноімпринтинг або нанодруківана літографія (НДЛ)	258
7.2. Нанотехнології самоскладання	267
7.3. Методи дослідження в нанотехнологіях	269
7.4. Біотехнології	280
7.5. Нанобіологічні структури	285
Запитання й завдання для самоперевірки	293
Висновки	294
Перелік посилань	299
Словник термінів	311
Додаток 1. Періодична система елементів Д. І. Менделєєва	315
Додаток 2. Види деформацій мікромеханічних елементів. Основні розрахункові формули	316
Додаток 3. Фундаментальні константи	331
Додаток 4. Тензори однорідних напруг та деформацій 4-го рангу	334
Додаток 5. Латинський і грецький алфавіти	337
Додаток 6. Проектування елементів мікросистемної техніки	338
Д6.1. Мова опису елементів мікросистем VHDL-AMS	338
Д6.2. Проектування елементів МСТ у САПР Tanner Pro	345
Д6.3. Проектування елементів МСТ у САПР CoventorWare	351
Д6.4. Програма кінцево-елементного моделювання ANSYS	356
Додаток 7. Науково-дослідні прилади для MEMC та НТ	360
Додаток 8. Кольорові ілюстрації	368
Додаток 9. Технологічне обладнання для виробництва MEMC	404
Додаток 10. Технологічне обладнання для наноімпринтинга	406
Предметний покажчик	411